

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 9. szám

Hétfő

Cluj-Kolozsvár, 1932 június 27

A polgárság

Jóléte az állam üdve, mondja a két-ezer éves latin közmondás. De két-ezer év óta még mindig csak közmondás a polgárság jóléte és nem igazi valóság. A polgárság érdekei mostanság nem képezik olyan fontos alkotó részét az állam sorsának, mint régen. Ezek az érdekek nagyon lemaradtak a politika egyéb önző érdekei mellett. Pedig éppen itt a tizenkettedik órája, hogy felésszéljenek az állam vezetői és többet törődjenek a polgárság sorsával. A most folyó választási mozgalmak során egyszer-egyszer hallunk egy-egy színes frázist a polgári tömegek érdekeinek védelméről, de mindez csak frázis marad s maguk a pártok még annyit sem tesznek meg, hogy bár egy-egy képviselőjüket bevigyék a parlamentbe. A román parlamenti életben megtörtént az a szinte hihetetlennek látszó különös eset, hogy az eddigi ciklusokban egyetlen kiskereskedő, kisiparos, vagy kiskészítő képviselő sem volt. Az első iparos képviselőt — legalább is az utóbbi időben — a legtöbbet szidott s a legarisztokratábbnak hirdetett Magyar Párt küldötte a parlamentbe. Több iparost azóta se látunk ott. Kiskészítőnek, kiskereskedőnek még csak híre-hamva sem volt. De ép úgy nincs, illetve nem volt a többi kispolgári érdekeknek sem képviselője. A mostani jelölések sem nyújtanak több reményt az eddigieknél. Egy-egy falusi kisbirtokost, kisiparost fel-felvezszenek ugyan a listára ötödik, hatodik, vagy éppen a legutolsó helyre, ahonnan soha be nem kerülhet a képviselőházba, de semmi komoly szándékot nem látunk arra, hogy ezeknek a nagy néptömegeknek a képviselőit tényleg szóhoz és helyhez akarnak juttatni. Még a legtöbb jóindulatot aránylag éppen a magyarpárti listákon tapasztaljuk. A tegnap nyilvánosságra került jelölt-névsorban egész sereg magyar földművesnek, kisiparosnak, kereskedőnek látjuk ott a nevét, ezek közül nem egyet éppen a legelső között, úgy, hogy ha egy kicsit összeszedjük magunkat s ha csak egy kicsit is kedvez a szerencse, az új parlamentben Szabó Bélin kívül is bejuthat még egy, esetleg két magyar kereskedő és iparos. Ha másért nem, ezért is érdemes tehát küzdeni a magyarpárti lista mellett, hogy minél több szószólója lehessen a polgárság érdekeinek.

A nemzeti parasztpárt vasárnapi nagygyűlése

Zajos tüntetések a király és Maniu mellett

BUCURESTI. A nemzeti-paraszt-párt tegnap tartotta meg népgyűlését Bukarestben az Eforia termeiben. Még a környékbeli uccák is zsufolva voltak hallgatósággal, amelyhez megafonon közvetítették a szónoklatokat. Magát a népgyűlést nagy tüntetés előzte meg. Legalább tízezer főnyi választó négyes sorokban elindult a Calea Victoriei, ahol a pártklub erkélyén álló Maniu Gyula és a párt egész vezérkara előtt elvonultak, majd

a királyi palotához mentek.

Károly király a palota erkélyén állva fogadta az óriási tüntetést. Az egyes szervezetek és falvak küldött ségei sorra meghajtották zászlóikat az uralkodó előtt, akit láthatóan meghatótt a nép lelkes ünneplése és a demonstráció hatalmas aránya.

A népgyűlés első szónoka Madgearu volt, majd Popovici Mihály beszélt arról a munkáról, amit a nemzeti-paraszt-párt előző kormányzása alatt kifejtett. A párt a Banca Agriculturii és Creditul Agricol létesítésével indította meg azt a folyamatot, amely a parasztság szanálását bevitte a köztudatba.

A nemzeti-paraszt-párt segíteni akar az országon

Mihalache fejtette ki ezután, hogy a nemzeti-paraszt-párt ószintén akarta a haza összes fiainak koncentrációját és nem a párt a bűnös abban, hogy ez meghiusult. Ismereti a párt programját. Romániából, a régi bankár államból a felülről lefelé fokozatosan kevesebb és elköszött jogu országból szabad államot kell csinálni, olyan erővel, amelyek alulról felfelé épülnek ki egészen a trónig. Ami a pénzügyi krízist illeti, a gabona, átlal és petróleum megfelelő értékesítésével kell azon enyhíteni. A nemzeti-paraszt-párt fenntartja a konverziót, sőt kiegészíti azt a Creditul Agricolal, amely megfelelő hitelt fog nyújtani a parasztságnak. A városi adóson is segíteni fog a kamatok csökkentésével és a fizetés feltételeinek enyhítésével. A változott jövedelmeknek megfelelően le fogják szállítani az adókat. Csökkentik a vámilletékeket is, hogy az iparcikkek árát arányba hozhas-

sák a mezőgazdasági termékek árával.

Maniu beszéde

Ezután Maniu Gyula emelkedett szólásra, akit percekig tartó éljenzés fogadott.

Amikor végre szóhoz jutott, megindult hangon jelentette ki, hogy ez a demonstráció nem neki, hanem azoknak a céloknak szól, amelyet a nemzeti-paraszt-párt képvisel. Ha le is mondott a párt elnökségéről, nem távolodott el soha attól a párttól, amellyel évtizedes harcok soha el nem muló közössége kapcsolja össze, hanem hű katonája maradt pártjának. A nemzeti-paraszt-párt minden egyes tagjának azzal a meggyőződéssel kell a pártot szolgálnia, hogy ezzel a hazáért dolgozik. Mert ennek a pártnak a célkitűzései és ideológiája a román nemzet és a román állam jövője és boldogulása. A nemzeti-paraszt-párt a legmélyebben és igaz meggyőződéssel monarchistikus és dinasztikus érzelmű, de ez a párt egyedül az is, amely a jogot, az igazságot és a társadalmi egyenlőséget irta fel zászlajára.

A külföldi segítség

Maniu hangsúlyozta, hogy a nemzeti-paraszt-párt iránt a külföld bizalma kétségtelenül megmaradt és máris több jelét látja ennek az országnak. Ennek a bizalomnak a segítségével a nemzetközi krízis romániai hatásait is könnyebben fogjuk elviselni és legyőzni.

Ha azonban a külföld, amelynek szintén megvan a maga baja és gondja, nem is segíthetne és támogatná bennünket, akkor sem szabad kétségbeesni.

A román nép, a büszke, komoly és dolgozó nép nem vésztheti el ön-bizalmát a jövő iránt.

Maniu azzal fejezte be beszédét, hogy a nemzeti-paraszt-pártnak példát kell nyújtani az egységre, szolidaritásra és hűségre.

Maniu beszédét állandó tapsok és óvációk közénette mondotta el, majd a beszéd végeztével még percekig tartott a tömeg lelkes tüntetése. A népgyűlés a késő délutáni órákban ért véget. A hallgatóság, amely a Calea Victoriein áthaladó Mihály vajdának is lelkes tüntetést rendezett, a légteljesebb rendben vonult el.

Ujabb összedühzések voltak egész Németországban a nemzeti szocialisták és a kommunisták között

BERLIN. Minthogy Hitlerék azzal fenyegették meg a bajor kormányt, hogy vasárnap 40.000 főnyi nemzeti szocialista rohamcsapatot küldenek Münchenbe, a bajor kormány komoly intézkedéseket tett minden nemzeti szocialista tüntetés szigorú elfojtására.

München tegnap ezért valóságos ostromállapot képét mutatta. Bajorország fontosabb pontjait megerősített rendőri csapatok szállták meg. Münchenben gépfegyveres osztagokat lehetett látni az uccán és páncélautók rohantak mindenfelé. A déli órákban lett csak nyugodtabb a hangulat, amikor biztosra kiderült, hogy Hitlerék nem is kísérlék meg fenyegetésük beváltását. A nemzeti szocialista rohamcsapatok ugyan készen állottak az utra, de Hitler nem indította el őket, mert megtudta, hogy Münchenben annyira elkeseredett a hangulat, hogy a legkisebb szélsőséges lépés esetén kikiáltják a bajor királyságot, ami a jelen viszonyok között Bajorország elszakadását jelentené a birodalomtól, legalább egy időre.

30 sebesült

BERLIN. Az utóbbi időben kibocsátott szükségrendeletek, amelyek újra engedélyezték a barnaingesek működéseit, nagy visszahatást váltottak ki a délnémetek körében.

Grayl külügyminiszter elhatározta, hogy radikális eszközökkel fogja kényszeríteni a renitens tartományokat a politikai szükségrendeletek tiszteletben tartására.

Hitler már nem annyira erélyes, mint eddig s népgyűléseken igyekszik meggyőzni az ilyen tartományok lakóit politikai felfogásának helyességéről. Ezzel kapcsolatban tegnap nagy beszédet mondott Münchenben. Többek között azt a kijelentést tette, hogy azok ellen, akik meghamisítják szabadságmozgalmának tiszta képét, a lehető legbrutálisabb eszközöket fogja használni.

A nemzeti szocialisták s a kommunisták között újabb összedühzések voltak.

A délutáni órákban mintegy 30 hitlerista igyekezett autóval a város belseje felé. A kommunisták megtámadták az autót és felfordították. Valamennyi benneülő megsebesült. Ötnek az állapota válságos.

Szabadiára helyezték a dési kommunista vezért

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap délelőtt szabadiára helyezte a dési ügyészség dr. Nasch Endrét, a dolgozók blokkjának dési képviselőjelöltjét. Miután azonban a vád még nincs kellőképp tisztázva, a vizsgálatot a vádlott ellen továbbra is folytatják.

UJABB MILLIÁRDOK A KRIZIS ENYHÍTÉSÉRE

BUCURESTI. Roger Auboin, a Banca Nationala technikai szakértője, aki a külföldi hitelezők megbízottja is, tegnap hosszabb tárgyalást folytatott Anghelescuval, a Nemzeti Bank kormányzójával, továbbá Mironescu pénzügyminiszterrel. A Dimineata szerint a megbeszélésnek eredményeként Auboin ratifikálta a Nemzeti Bank és a kormány között az ezüstpénz kibocsátására nyújtott egymilliárdos előlegre vonatkozó megállapodást, amely összeget az elmúlt héten már folyósították is. A további tárgyalások egy másik milliárd folyósítására vonatkoznak, amely összeget a stabilizációs kölcsön alkalomával a CFR beruházási alapjára hasították ki és eddig fel nem használták. Előreláthatóan Auboin ennek az összegnek az állam részére a rendkívüli szükségletek fedezése végett való kiutalásához hozzájárul, és a legközelebbi napokban ez az egymilliárd is folyósítva lesz a nyugdíjak és más anyagi kiadások fedezésére. A tárgyalások egyébként arra engednek következtetni, hogy más alapokat is fognak találni, amelyekből az államháztartás szükségleteit egyelőre fedezni lehet és módot találnak a Creditul Agricol működésének megújításához.

GARIBALDI UNOKÁJA A MAGYARORSZÁGI ÜNNEPSÉKEKEN

BUDAPEST. A tegnap délután lefolyt Garibaldi-ünnepségeken Garibaldi tábornok unokája is részt vett. Az ünnepségek után Garibaldit Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta. Garibaldi unokája ma este Valkó Lajos külügyminiszter vendége lesz.

RÁDIO

HÉTFŐ, JÚNIUS 27.

BUCURESTI. 18: Rádiózenekar. 20.40: Gramofon. 21: Kamarazene. 21.45: Niculescu hárfaművész. 22.15: Kamarazene.

BUDAPEST. 18: Asszonyok tanácsadója. 19: Kortsák Jenő novellái. 19.30: Radosné Boch Hilda bécsi dalokat énekel. 20.30: „Hej szép bundásvilág”. Irta és felolvassa: Komáromi János. 20.40: Gramofonhangverseny. 21.45: Erdélyi József és Miklós Jenő költeményei. 22.6.30: A zeneművészet klasszikusai. Szünetben kb. 23.15: „A kerékpáros és a Tour de Hongrois”. Neumann Andor előadása. Hangverseny után Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. Kalmár Pál énekszámaival.

KEDD, JÚNIUS 28.

BUCURESTI. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 21.30: Előadás. 21.45: Énekhangverseny.

BUDAPEST. 11.15: Gramofon. 14: Déli harangszó. 14.05: Farkas Sándor cigányzenekara. 18: Thuri Lajos novellát olvas fel. 19: Postászenekari hangverseny. 20.15: Előadás. 20.45: Kovács Dezső hangversenye. 21.20: Sikló Albert előadása a magyar táncról. 22.30: Vigjáték-előadás a Studióból. Utána Toll Árpád cigányzenekara. 1: Kvartett.

BÉCS. 15.30: Silving-zenekar. 14.40: Gramofon. 15.10: Gramofon. 17.20: Német dalok. 18.50: Gramofon. 21.35: Fritz Wolff-hangverseny zenekari kísérettel. 22.40: Hangjáték. 24.50: A gráci városi Operaház zenekarának hangversenye.

9 halottja, 58 súlyos sebesültje van az újabb németországi harcoknak

BERLIN. A kommunisták és nemzeti szocialisták guerilla-harcának eredménye újra több halott és sok súlyos sebesült. Lipcsében a harc eredménye egy kommunista halott és tíz súlyos nemzeti szocialista sebesült. Bochumban a kommunista és nemzeti szocialista revolverharc egy halottat és nyolc sebesültet hagyott a csataterén. — Lundenbergben a kommunisták harci szervezetének vezérét ütötték agyon. Beuthenben szintén véres összeütközés volt, az eredmény egy halott és sok sebesült. Hamburgban a kommunisták sortűzet adtak

az őket megtámadó nemzeti szocialistákra. Szintén sokan sebesültek meg és állítólag két ember haldoklik. Felső-Sziléziában a nemzeti szocialisták és kommunisták harcának két halott és negyven súlyos sebesült áldozata van. A szászországi Chemnitzben és környékén az összeütközésekben egy ember meghalt, sokan megsebesültek.

Berlin külvárosaiiban szintén egymást érték az összeütközések.

Itt, a véletlen szerenese folytán nem volt halott. A rendőrség legtöbb helyen még idejében közbelépett.

Viperaméregtől meghalt egy kereskedő

SIGHETUL-MARMATIEI. Máramaroszigetről jelentik, hogy tegnap a délutáni órákban hirtelen rosszul lett és nagy kínok között meghalt Moldován Jenő kereskedő. Az orvosi vizsgálat mindjárt mérgezésre gondolt, mivel a kereskedő ebédre gombát is evett. Az orvosok megvizsgálták az ebédre maradt gomba-készítményt és

szenzációs megállapításra jutottak. A gomba ehető volt, de valamilyen módon viperamé-

reg került a gombák közé s ez okozta a kereskedő hirtelen és kínos halálát.

A viperaméreg valószínűleg az erdőben került valamelyik gomba-ba bele olyan módon, hogy a viperára előzetesen megmászta, esetleg méregfogaival összerágta.

A máramaroszigeti piacon valószínűs pánik van. Az emberek nem vásárolnak egy falat gombát sem, pedig ezelőtt igen nagy kereslete volt.

Az árvizek miatt megszakadt az összeütközés a Bukarest-csernovici vonalon

BUCURESTI. Az ország számos részében hatalmas árvizek sújtották a lakosságot. Galac, Bacău és különösen Bârlad városok számos uccája víz alatt áll. Bârladban emeletes házak dőltek össze. A táviró és telefon vonalak teljesen használhatatlannak. Ahonnan a víz már elvonult, ott iszaptenger teszi egyelőre lehetetlenné a közlekedést.

Csernovichból jelentik, hogy Dél-Bukovinában a víz elöntötte Câm-

polung városát, amelynek egyik hidját is elvitte. Ugyancsak elsodorta Gura Homorului városka hidját is és a Fötér összes házait elöntötte. A vasuti közlekedés a Bukarest-Csernovic fővonalon megszakadt. A nemzetközi vonatokat Csernovichból Lengyelország felé el kellett indítani anélkül, hogy Bukarestből az utasok megérkeztek volna.

Szabó Béni bizik az iparosság helyzetének megjavulásában

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Magyar Párt kolozsvári jelölő bizottság ülésén részt vett a magyar iparosság érdekes vezére s volt parlamenti képviselője, Szabó Béni is. Lapunk szerkesztője felhasználta az alkalmat és megkérdezte Szabó Bényt, aki évek óta legteljesebb és legáldozatosabb szószólója az iparos érdekeknek, hogy van-e reménye az iparosság mai szomorú, elhanyagolt helyzetének megjavulására és miben látja annak a lehetőségét?

Szabó Béni egyszerű, higgadt szavakkal felelt:

— Bizonyos, hogy a magyar iparosság nagyon szomorú helyzetben van. De ennek természetesen nem a magyar iparos az oka, hanem az általános gazdasági helyzet. Hogy a magyar iparost ez a válságos helyzet mégis sokkal jobban érinti s valósággal nyuzza, kinozza, az részben kisebbségi helyzetükből, részben pedig szervezetlenségükből folyik.

— A mai súlyosan katasztrófális helyzet legfőbb okai mégis a rossz állampolitikai gazdálkodásban keresendők. Legelső sorban az adózás kérdése az, ami elviselhetetlenül fekszik rá az iparosokra. A nagy adók miatt egymásután szüntelik be üzemeiket és adják vissza enge-

délyeiket a hatóságoknak. Ez az államnak is káros, nem érdeke tehát, hogy továbbra is ilyen mostohán bánjon az ország iparos polgáraival. Meg kell szüntetni a nagy adókat, ki kell fizetni az állami szállításokat, új munkaalkatokat kell teremteni s akkor mindjárt javulni fog az iparosság helyzete.

Azi iparos érdekek hű képviselője komolyan, szinte szónoki hévvel mondotta ezeket, de mi nem állhattuk meg, hogy egy szelíd mosollyal ne juttassuk kifejezésre bizalmatlanságunkat. Szabó ezt észrevéve, tovább folytatta nyilatkozatát.

— De van más orvosság is a helyzet javítására. A belső szervezkedés. Ha minden egyes szakma iparossága erős szervezetet épít ki a maga érdekei védelmére, első sorban az ipartestületek kebelében. Ez a szervezet együttes fellépéssel azután sok minden olyan dolgot keresztül vihet, ami ma hiányzik az iparosság életéből, de amiknek a megteremtése nagyban hozzájárulhat az iparos érdekek előmozdításához.

Szabó Béni, aki most választási körútra fog indulni, megígérte, hogy lapunkat többször fel fogja keresni az iparosságot érdeklő kérdések ismertetésével.

Inzultálták a Jorga-kormány egyik tagját

BUCURESTI. Munteanu Râmnic, a Jorga-kormány volt belügyi államtitkára szombaton Ploestiben tartózkodott, mint az ottani értekezési bizottság egyik tagja. A volt államtitkárt az uccán megtámadta egy 70 főnyi tömeg, amelynek több tagja inzultálta is. Munteanu Râmnic egy bíró segítségével elmenekült, majd feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen támadói ellen. Egyben táviratot intézett Jorgához és Vajda miniszterelnökhöz, aki viszont az uralkodónak jelentette az inzultust.

Egy önrzertes alkalmazott elégtétele

BUDAPEST. A budapesti bíróság érdekes ügyben hozott ítéletet. P. Hermin elárúsító 1000 pengő erejéig pert indított egy áruház ellen. Felmondási ítélményei folyósítását igényelte. Az elárúsító kisebb-nagyobb szolgálati mulasztásokat követett el, ezért osztályfőnöke közölte vele, hogy büntetésben részesül. Az elárúsító ezt kifogásolta és kijelentette, hogy nem iskolás gyerek, akit minden apróságért meg lehet büntetni.

A feleselés annyira felháborította az osztályvezetőt, hogy az elárúsító viselkedését pimasznak és szemtelennek minősítette és őt kirugással fenyegette. A személyzeti főnök megkísérelte a békés elintézés, végül is azt a határozatot közölte az elárúsítóval, hogy amíg az ügyet kivizsgálják, térjen régi beosztási helyére.

Az elárúsító tiltakozására a személyzeti főnök a kellemetlenkedő kisasszonynak csak annyit mondott, hogy: menjen a fenébe.

P. Hermin ezt a kijelentést azonnali hatályu elbocsátásnak tekintette, vette a holmiját és eltávozott. Az igazgatóság állásából levél útján elbocsátotta.

A perben az elárúsító azt vitatta, hogy az ő elbocsátása jogtalan volt, mert az osztályvezető sértéseivel szemben elégtételt nem kapott.

A járásbíró elutasító ítéletét a törvényszék megváltoztatta és az áruházat a felmondási járandóság megfizetésére kötelezte.

ANGLIA TITOKBAN HÁBORUT FOLYTATOTT EGY KURD TÖRZZSEL

LONDON. A napokban fejeződött be Anglia és az egyik kurd főnök között folyó háború, amiről a világnak alig volt tudomása. Mint egy négy hónapig folyt változatos vérengzésekkel a kurdok és angolok közötti háború. Végül is az angol hadsereg győzedelmeskedett nagy veszteségek árán. A felkelők vezére, Achmed Baroan törzsfőnök török földre menekült, ahol megadta magát.

A DUBLINI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS NAGY ARÁNYAI

LONDON. A dublini eucharisztikus kongresszus befejezése alkalomával 12 bíboros és 150 püspök jelenlétében misét celebráltak. Az oltár előtt mintegy millió ember térdelt, amelyet 140 különvonat szállított az ir fővárosba. A hatalmas embertömeg között 40 ezer rendőr tartotta fenn a rendet. Az eucharisztikus kongresszus zárómiséjét a pápa is végighallgatta rádión.

HI RE K

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Junius 28 kedd. Róm. kath.
Irén, Arszlán. Görög. Chir és
Joan. Prot. Humb. Leo II. P. I. z. 24: Szivan.

Jóestét!

Választási tizparancsolat.

I. Én vagyok a te Urad és Pártvezé-
rod, aki kihuztalak téged a bukott kor-
mány diktatúrájából, az álpárment
házából.

II. Ne legyenek néked idegen jelölt-
jeid én előltem, ne csinálj magadnak
kartellit vagy paktumot, hanem önálló
listával járulj színelem elé.

III. A te pártod nevéti hiába fel ne
vedd, mert megbünteti az Ur vétkeidet
harmad- és negyedigien a választá-
sok után.

IV. A választás napját szavazatoddal
megszenteljed, te és alkalmazottaid, ne
dolgozz ezen a napon, csak a választá-
sok érdekében.

V. Tiszteled képviseletét és szenátoro-
dat, hogy hosszúéletű legyen mandátu-
muk az új parlamentben.

VI. Ne ölj (időt a pártgyűléseken ki-
vül).

VII. Ne paráználkodjál (az ellenpár-
tokkal.)

VIII. Ne lopj (urnát vagy szavazóje-
gyet.)

IX. Hamis szavazójegyet ne használj
a választás napján.

X. Ne kibánd magadnak a párt man-
dátumát, sem ökrét sem szamarát, ha-
nem szavazz némán a jelöltek listájára.

— **Időjárás.** A budapesti me-
teorológia intézet jelentése szerint
egy-két napon belül fokozódó nap-
pali felmelegedés várható.

— **Inspekciós gyógyszerárak.**
Dr. Kohn Főter, Somlea Ferenc Jó-
zsef-ut, Dr. Cseresznyés Kossuth
Lajos-utca.

— **Ma kezdődik a kolozsvári vá-
lasztók mozgalma.** Az országos
Magyar Párti vasárnapi döntése
igen élénk mozgalmat keltett Ko-
lozsvár és az egész ország magyar-
sága körében. Mozgalmas élet kez-
dődött a kolozsvári magyar tagozat
Főter 9. számú elsőemeleti helyisé-
gében is, ahol ma, hétfőn este 8
órákor lesz az Iparosgyűlésben sza-
vazók első gyűlése. A ma esti gyű-
lésen a II. tehát részben belvárosi
kerület magyar választói tanács-
koznak a választási teendőkről és
propagandáról.

— **Fizetik a juniusi nyugdíjakat.**
A vasárnapi nyugdíjas gyűlésnek
ugy látszik meg volt az eredménye.
Ma délelőtt már kifüggesztették a
pénzügyigazgatósági folyosó falára
a várt fizetés-táblázatot. Délután
4 órákor kezdik a juniusi nyugdíj-
illetmények kifizetését. Egyelőre az
ABC betűseket és így tovább, na-
ponta névsorrendben a többi. Ez
is öröm. Derülnek az arcok. Nem
kell legalább pár napig éhezni a
szerencsétlen embereknek. Két sze-
ker pénz, összeg szerint 14 millió
lej áll rendelkezésére a pénzügy-
igazgatóságnak. Ennyiből jut a
tisztviselők fizetésére is és marad
az elmaradt nyugdíjak legalább
részbeni rendezésére is egy kevés.

— **A turistaság fellendülése.** Vasár
nap hajnalban négy órákor indult
az EKE Gyopár Turista osztálya
mintegy 80 kirándulóval az egyna-
pos Dregan-völgyi autótúrára. Ve-
zetőik Györke Márton és Cigler La-
jos voltak. Hogy az utóbbi időben
mekkora lendületet vett a turisztika,
azt mi sem bizonyítja jobban,
mint az EKE-nek ez a kirándulása.
Szombaton egész éjszaka zuhogó
zápor ömlött és ennek dacára haj-
nalban fél négykor a Mátyás-ház
előtt hiánytalanul találkoztak a je-
lentkezők. Az eső nem zavarta meg
a hangulatot, senki sem gondolt
visszamaradásra. Kissebesig autó-
busszal, onnan erdei iparvasúttal
folytatták az utat Csiripa végálló-
máig, végig a vadregényes Dregan-
völgyön. Útközben a megkapóbb
szébb részletekről szébbnél-szébb
felvételeket készítettek. Délután 2
órákor indult vissza a társaság
ugyancsak az iparvasúttal. Amikor
az eső elállt és megjelent az égen
egy darabka kék folt s végül az
első nap sugar, az iparvasút pár
percere leállt, a réteken megindult
a virágszedés. Kissebesen csoport-
felvételek készültek. Azután a há-
rom autóbussz zöld ágakkal s az
EKE zászlóival feldíszítve elindult
Kolozsvár felé. Amerre elhaladtak,
mindenütt hangos volt a kedves
turista-daloktól.

— **Befejeződtek az érettségi írás-
beli vizsgálatok.** A Kolozsváron mű-
ködő három érettségizető bizott-
ság előtt szombaton és vasárnap
jártak le az írásbeli vizsgálatok. Az
eredmények kihirdetése a holnap
reggeli órákban várható. A viz-
gálatok a Principesa Ileana, Regina
Maria leánygimnáziumok és Gheor-
ge Baritiu fiu liceumban folytak
le. A bizottságok elnökei Lepadatu
Sándor, Drăgan Miklós és Onisifor
Ghibu itteni egyetemi tanárok.

— **Pokolgép egy gyufaskatulyá-
ban.** Egy montreali lakos séta köz-
ben figyelmes lett egy, a járdán
levő kis skatulyára. Az egész csak
akkora volt, mint egy gyufás ska-
tulya. Felvette az érdekes tárgyat,
gondolva, hogy valaki elvesztette s
a következő pillanatban már hol-
tan esett össze a járdán. A saktu-
lya ugyanis nem más volt, mint egy
miniatűr pokolgép, melynek egy
elrejtett titkos pontja, a legkisebb
érintésre is működésbe hozta az
egész pokolgépet. Így lett a szeren-
csétlen sétáló áldozatává az ördögi
kis masinának. A rendőrség azt hi-
szí, hogy ezt az eddig még nem is-
mert csodálatos gyilkoló szerszá-
mot valamelyik bűnöző dobta el
magától, nehogy nála találva, bü-
nének nyomára vezesse a rendőr-
séget.

— **Vizbefulladt egy hatgyerme-
kes családapa.** Paucinból jelentik:
A hatalmas esőzések és viharok erő-
sen megduzzasztották Paucin pa-
takjait. Tegnap délután Traian
Andreas munkásember, aki a kö-
zelgő vihar elől akart menedéket
keresni, menekülés közben a meg-
áradt Sulifa patakba zuhant.
Traian minden erőfeszítése hiába-
valónak bizonyult a gyilkos folyam
mal szemben és hosszas küzdelem
után eltűnt a habok között. A se-
gítségére siető emberek már csak
holttestét húzták ki a patakából.
Traian Andreas özvegyet és hat ár-
vát hagyott maga után.

— **Futballozás után öngyilkos
akart lenni.** Tegnap délután Santa
Dezső 25 éves kolozsvári fiatalem-
ber futballozás közben beállott ide-
gességében furcsa, szinte állati han-
gokat hallatva, habzó szájjal a Föl-
dész-uccai malomárokba vetette
magát. A hullámozó vízből a magá-
val tehetetlen fiatalembert a járó-
kelők nagynehezen kimentették és
hazaszállították a lakására.

— **Megtalálták a betlehemi istál-
lót, ahol Jézus született.** Dacára
minden történelmi kutatásnak
nem ismerték Jézus születésének
közelebbi helyét. Abban tökélete-
sen megegyezett a tudományos ku-
tatás és a hit, hogy Jézus Bethle-
hembben, egy istállóban született,
pontos helyét azonban nem lehe-
tett határozottan megállapítani.
Betlehembben az ősi kereszténység
egy sziklába vájt kápolnát emelt
azon a helyen, amelyet Krisztus
születése helyének tartottak s azt
Szent Szülés Templomának neve-
ték el.

Most azután egy véletlen követ-
keztében teljes világosság derült
erre az évezredes bizonytalanság-
ra. A „Szent Szülés Temploma”
alatt ugyanis felfedezték azt az is-
tállót, amelyben megszületett Jé-
zus. A világraszóló érdekesség
egyelőre még nem bontakozott ki
a maga teljességében, de annyi
máris bizonyos, hogy a betlehemi
lelet egyike a legszenzációsabbak-
nak, amiket eddig az ásatások ter-
rén produkáltak. Az érdekes felfe-
dezés úgy történt, hogy a kápolna
majolikapadozata a zárandokok
tömeges látogatása miatt elkopott
s renoválásra szorult. A jeruzsá-
lemi közmunkaminisztérium szüksé-
gesnek tartotta ennek felszedését
és újjal való pótlását. E munkála-
tok közben az egyik munkás alatt
beomlott a padló majolikaburko-
lata és a beomlás nyomában tá-
madt nyílason meglepetéssel vet-
ték észre, hogy a kápolna alatt
valami épületnek a nyomai és kör-
vonalai tüntek elő. Ezt a felfede-
zést rövidesen még szenzációsabb
felfedezések követték. A kápolná-
nak vélt falak körül egyéb építme-
nyek maradványai is mutatkoztak
és kialakult egy megdöbbentően
csodálatos felfedezés: kiásták egy
épület falait, amely épület helyze-
ténél és egyéb külső sajátosságai-
ról fogva, minden kétséget kizá-
róan az a bethlemi istálló, amely-
ben Jézus született. Az istállóban
szinte minden csodálatos épségben
maradt fenn.

— **Statárium a halálos szerelem-
ért.** Nagy Bálint fiatal béres le-
gény Molnár János jómodu kunma-
darasi gazdánál dolgozott és sze-
relmes lett a gazda Eszter nevű, 16
éves szép lányába. Eszterke viszo-
nozt a béres legény szerelmét,
bár a fiatalok jól tudták, hogy
nem lehetnek egymáséi, mert a mó-
dos Molnár sohasem engedte volna
meg, hogy lánya a szegény béres
felesége legyen. Elhatározták tehát,
hogy öngyilkosok lesznek. A leány
megszerezte a bátyja pisztolyát és
azzal kimentek a mezőre, ahol a
buzában elrejtőztek. Itt a fiu szí-
venlőtte a lányt, aki azonnal meg-
halt, majd sajátmagára lőtt. A go-
lyó az altestébe fúródott és életve-
szélyesen megsebzte. Esméletlen
állapotban vitték a debreceni klini-
kára. Ha felgyógyul, az ügyészség
statáriális bíróság elé állítja.

Mi történt?

Ducika maszáttá könnyezte magát az
ötödik kerületi rendőrség küszöbén.
Ezek voltak a legszebb könnyek, ami-
ket életemben láttam. A három éves kis-
lány elbeszét a sétatéren, amikor anyu-
kája cukrot ment vásárolni számára.

— Hol van anyu? ... Hol, hol? ...
brühühü ... Se anyu, se csokoládé, —
sirja el magát keservesen Ducika.

— És éppen engem ért az a szerencse,
hogy félórai elbeszése után megtalálom
a síró gyermeket. Még a lakását is tu-
dom: Krizbai-ucca 40. szám.

— Na megyünk szépen haza, csak ne
sirjon, — mondom. Aztán megindulunk
hazafelé, könnyek között. Egész tumul-
tus verődik össze a hátunk mögött. Meg-
hatódott öregasszonyok préselik köny-
nyeiket zsebkendőikbe. Így vonulunk
végig a Monostori-uton, amikor hirtelen
a Linczeg-ucca sarkán, körülbelül száz
méterre megjelenik egy másik csapat,
zokogó asszonnyal az élén.

— Szegény Ducikám, jaj hol találom
meg szegénykét ... Biztosan már el is
ásták a gyerekrablók. Jaj, jaj ...

Önkénytelenül is a Lindbergh-gyerek
jut eszembe. És ebben a pillanatban ap-
ró hölgyem kirántja kezét és elrohan.
Már-már szaladnék is utána, de jaj, a
most következő örömsikoltás mindent
megmagyaráz. Megtalálták egymást. Az
anya és elbeszett kis lánya.

Nem történt semmi ...

— **Lebontották az Aranysast.** A
rég kolozsváriak még jól emlékez-
nek erre a névre: Aranysas s azt is
tudják, hogy ez a név egy Ferenc
József-uti kis vendéglőnek a címe-
rét ékesítette. Ott állott ez a kis
vendéglő évtizedek hosszú során át
a Ferenc József-ut elején, zöldre
festett falain s a homlokzatán szár-
nyait teregető arany sas messziről
felhívták rá a közönség figyelmét.
Közeli szomszédja volt hajdani hi-
res társának, a Fehér-báránynak s
hire és története is sokban hasonló
ához. Csak éppen, hogy nem ter-
helte olyan nagy bűn az Aranysast,
mint a Fehér-bárányt. De a sok
apró verekedés és gyilkosság, ami
ennek a falai között történt, méltán
vetekedik a Fehér-bárány legen-
dás gyilkosságaiával. Ebben a zöldre
festett, arany sassal diszelve ven-
déglőben, ahol különben jó bort
mértek s a polgárság is gyakran ke-
reste fel éjjeli szórakozásra, tartot-
ták a régi időkben vasárnaponként
a székely mulatságokat s ilyenkor
bizony nem egyszer festette pirosra
a kifróccsenő vér a vendéglő falait,
udvarát, sőt nem egyszer még az
uccát is. Most lebontották ezt a
rég kolozsvári házat. Egy darab
emléket romboltak le vele a régi
fejlődő Kolozsvár történetéből. De
ezért a rombolásért nem keser-
günk. Az Aranysas régen megérett
már arra, hogy a rossz hírű ócska
földszintes kis házból modern pa-
lotává nőjje ki magát, hogy helyét
a mai Kolozsvárhoz illő új épület-
nek adja át.

— **Adófizetés borral.** A dunántúli
bortermelő vidékeken mozgalom
indult meg, hogy a nagymértékben
felszaporodott adóhátralékokat 10
fokunkkal magasabb szesztartalmu
borokkal is lehessen fizetni. A
kincstár természetesen nem ihatná
meg ezeket az adóborokat, hanem
az ipari szeszgyáraknak adná át
feldolgozás céljából.

Mondja meg
mindenkinek: a

„Cristal”

gallérjai a legfénye-
sebbek és legszebbek!

SPORT

A MAGYAR USZÓOLIMPIKONOK PRÁGÁBAN STARTHOZ ÁLLNAK

BUDAPEST. Az olimpiászra induló magyar uszógárda a szerdai ünnepnapon Prágában startol. A magyar uszók szereplése iránt a cseh fővárosban nagy érdeklődés mutatkozik.

ESZÉKEN GYŐZÖTT A MAGYAR PROFI-KOMBINÁLT

ESZÉK. A Budai 11—III. Ker. csapat játékosai alakult kombinált együttes szép játék után 2:1 (1:1) arányu győzelmet aratott az eszéki Gradjanski ellen.

A HUNGÁRIA VERESÉGET SZENVEDETT POZSONYBAN

POZSONY. A kétnapos nemzetközi körmérkőzésen a Hungária 20: (1:0) arányu vereséget szenvedett a bécsi WAC-tól. A körmérkőzésen a debreceni Boeska 2:2 arányu döntlont ért el a Bratislava ellen.

AZ ADMIRA GYŐZÖTT, DE KIESIK AZ EURÓPA-KUPA KÜZDELMEIBŐL

BÉCS. Vasárnap délután játszották le a bécsi Hohe-Warte-pályán az Admira-Slavia második Európa-kupa mérkőzést. Győzött a bécsi Admira csapata 1:0 (0:0) arányban, amely eredmény nem volt elégséges arra, hogy az Admira az Európa-kupa további mérkőzésein részt vegyen, mert az első találkozáskor Prágában a Slavia 3:0 arányu győzelmet aratott a bécsi Admira fölött.

A SZEGED FC ISMÉT A MAGYAR ELSŐOSZTÁLYU LIGÁBA KERÜL

SZEGED. A Szeged FC—Vasas csapatai tegnap délután tartották osztályozó mérkőzésüket. A szegedi csapat 3:0 (0:0) arányu győzelmével valószínűleg a magyar elsőosztályu ligába kerül.

Egy beteges hajlamu fiatalember végig korbácsolt egy csomó urinőt

KECSKEMÉT. Egy szürkeruhás, biciklin járó fiatalember, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, tegnap délután az uccákon a bicikliről leugorva, a közelben haladó hölgyeket végigkorbácsolta és tovább menekült. A rémülettel és a fájdalomtól elalélt nőket, akik közül többen súlyosan megsérültek, orvosi segélyben kellett részesíteni. A tettesnek sikerült elmenekülni. Kecskemét egész rendőrsége mozgósítva van, hogy a tettest kézrekerítse. A rendőrség azt gyanítja, hogy valamelyik beteges hajlamu ember követte el a támadásokat.

MANIU GYULA KEDDEN REGGEL KOLOZSVÁRRA ÉRKEZIK

CLUJ-KOLOZSVÁR. A nemzeti-parasztpárt képviselő és szenátorjelöléseit a pártvezetőség még nem zárta le véglegesen. A jelölések kérdésében a döntő szót Maniu Gyula, a legfőbb fórum fogja kimondani, aki a háttérben a pártügyek tényleges irányítója. Maniu Gyula a célból a keddi reggeli gyorssal Kolozsvárra érkezik Popovici Mihály kíséretében.

Ujabb kommunista per a hadbírószágon

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt a hatodik hadtest bíróságán érdekes kommunista tárgyalás folyt le. Ianco Andrei, Katz Zoltán, Ianco Ávrám és Varga Gyula voltak a vádlottak. Ianco Andrei és Katz a nagyenyedi vadászrezdénél teljesített katonai szolgálatot, ahol a tanuvalomások szerint kommunista eszmét akartak meghonosítani a kaszárnnyában. Iratokat, leveleket és ilyen irányu folyóiratokat csempésztek be, amelyeket aztán felolvastak és terjesztettek a katonák között. A két tordai illetőségű kommunista vádlott állítólag haránti és szervezeti összeköttetésben volt velük, úgy hogy ők is résztvettek a propaganda fejlesztésében.

Egy alkalommal Ianco Andrei és Katz Zoltán Miriszlóra mentek gyakorlatozni, miközben Garcef Vladimir önkéntest kezdtek környékezni világnézetiükkel. Hamarosan titkos iratok kerültek elő a rejtett zsebekből, ugyisintén oroszországi napilapok. Garcefnek a dolog gyanus lett és gyakorlatról való hazaérkezésükkor az ezred parancsnoka

jelentette a hallottakat és látottakat. A parancsnok ur azt tanácsolta neki, hogy aznap este csalja el a két katonát a kintinba és kérdezze ki mindenről. Ehhez még hozzájárult az a trükk, hogy este megjelent a katonai razzia és kérte a kimaradási engedélyt, ami természetesen nem volt az ivó katonáknál. Ilyenformán kárcserbe került az alkalmi informátor és a két katona is.

A fogdában pedig a nagyenyedi börtön 36 politikai foglyának nevében Ianco Andrei Gyéres községbe köszönő levelet írt valakinek. A levelet Garcefnek is megmutatta, aki pontosan leadta az információt. Ekkor a két katonát letartóztatták január hónapban Nagyenyeden. Ugyanakkor pedig Ianco Avramot és Varga Gyulát is lefogták Tordán. Így került az ügy a kolozsvári hadtest bíróságához a megejtett rendőrségi vallatás után. Ítélethirdetés azonban nem történt a délelőtti folyamán, amennyiben a tárgyalás továbbfolytatását és az eredményt délután 4 órakor fogja megejteni a hadbírószágon.

Stráfszekéren, majd expresszen hagyta el Gallovich Aranka és családja Kolozsvárt

CLUJ-KOLOZSVÁR. Szombaton éjjel erős köteleken szállingóztak le a butorok és egyéb csomagok a hirhelt multu asszony lakásából. Lent az uccán a felfogadott fuvarosok csodálkozva látták a különös, szokatlan költözködést. De a szép komiszárné hamarosan megmagyarázta a dolgot:

— Tudják kérem, ez az én egyetlen szeszélyem, az éjjeli költözködés. De most siessünk, mert...

És az újabb ámultba esett szerkesek vakon engedelmeskedtek a felszólításnak, habár nem értették meg a magyarázatot. — Csak csendesen, ne beszéljenek hangosan, nem szeretem az álmodók nyugalmát zavarni.

Ezekkel az utasításokkal indult utnak a Pop-Gallovics család bu-

tora. Másnap a fogászati rendelő zárva volt és az apróbb csomagok is gyorsan bepakolódtak. Szombat estére tökéletesen elkészült minden. A jegyeket is megváltották mindnyájuk részére és a stráfszekér újra megjelent. Most már a családért és az apróságokért jött.

Igy indult utnak a hírneves család az állomásra, hogy aztán rövidesen a rohanó vonat ablakából kacagjon utoljára a rajta kacagókon és utána szitkozódókon.

Ha valakinek fáj az Aranka személye révén elvesztett pénze, hiába sir. Ha valaki kacagni akar, veszen számat azzal a körülménnyel, hogy ugyanakkor Aranka is nevet, édesen, ártatlanul a vonat ablakából.

Házat és tinókat vett magának a lopott pénzből

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Distributia de petrol” cég vaskasszáját egy ismeretlen tettes három hónap óta állandóan fosztogatta. A kaszából egyszer 6000, újból 6000, azután 2800 lej és befejezésül 76 ezer lej hiányzott. A rendőrség a legerélyesebb nyomozásba kezdett és mindjárt az első eseteknél megállapítást nyert, hogy a betörő hasonlító kulccsal és nem erőszakkal nyitotta ki a vasszekrény ajtaját. A kulcsok Paniselnél, a cég igazgatójánál voltak s a rendőrség gyanuja reá háramlott. Panisel azonban kellőképpen tisztázta magát és a rendőrség más nyom után kutatott. Az új nyom pénteken jelentkezett is. Egy parasztleány jött kolozsvárra, hogy szolgál állást keresen magának. Sok futás után eljutott a „Distributia de petrol” cég kapujáig is, ahol azonban a kapus

közölte vele, hogy ne is próbálkozzék, mert úgy sem vesznek fel senkit a titokzatos betörések miatt. A kapus a dolgot részletesen elmesélte és ekkor a parasztleány elméjében megszületett a gyanu. Jelentkezett Panisel igazgatónál s elmondotta, hogy ő is a Szováta melletti Kőszvényes faluból való, mint Elekes Gligor, a cég volt szolgálja. Régóta figyeli, hogy Elekes nagylábon él, házat, két tinót és több értékes holmit vásárolt, jóllehet állása és keresete sincsen. A direktor a felfedezést rögtön közölte a rendőrséggel, amely Moholean rendőrtisztviselőt szombatn ki is rendelte Kőszvényesre. Moholean Kőszvényesre érkezve azonnal házkutatást tartott Elekes lakásán, ahol egy csomó új ruhaneműt és 11.300 lej készpénzt talált. A rendőrtisztviselő kereszkérdések alá fogta a

gyanus embert, de nyugodtan tagadott, míg egy notesz nem került elő, amelyben a rossz lelkiismeretű ember már jó előre elkészült az elszámolásokkal. A noteszben levő számadásokkal ki akarta mutatni, hogy a mostanában vásárolt értékes dolgokat 9129-től 1932-ig megspórolt fizetéseiből szerezte be. De a tum szerint van minden bevétel kiadás bevezetve három év óta csak egy hibája van a trükknek, hogy a notesz vadonatúj. Moholean rendőrtiszt reá mutatva, hogy huzugsága mennyire szembeötlő, Elekes vallani kezdett és beismerte, hogy valóban ő a tettes. Elmondotta vallomásában, hogy a kulcsutánt az őt meg akkora készítette, amikor még a cégnél dolgozott és a kulcsutázzal végezte el kasszaoperációját. Vallomásában azt állította, hogy egy betörése alkalmával Pogheorghe, a kapus tetten fogta, aki nek 20.000 lejtel tömte be a száját. Pod azonban erről mit sem akar tudni. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Elekes a szerzője 1931. januárjában történt Zöldi vendéglőbeli betörésnek is, amikor 20.000 lej készpénzt és sok zálogban otthagytott értéktárgyat vitte magával. A vizsgálatok befejezése után átadják a zseniális betörőt ügyvétségnek.

A kereskedőtanácsosok és ipartestületek külön listákkal akartak résztvenni a választásokon

CLUJ-KOLOZSVÁR. A politikai élet változásai nemcsak a politikusokat szokták megmozgatni, hanem megmozgatja rendszerint azokat a kereszervezeteket is, amelyek elhanyagolt sorsukon változtatni szeretnének a következő érában. Csak természetesen, hogy ezek között a kereszervezetek között első helyen a kereskedők és iparosok igyekeznek mindent megtenni érdekük védelmére és nem mindig rajtuk múlik, hogy ha ezek a lépések nem hozták meg a kellő eredményeket.

Amint értesülünk, a bukaresti ipari szindikátusok és a Sfatul Negustoresc kezdeményezésére az egész országban külön kereskedőiparos listákat akartak állítani ennek a mozgalomnak Erdélyben is sok híve volt úgy a román, mint a magyar iparos és kereskedő társadalom részéről. Bukarestben a Regát egy-két városában esetleg sikerülhet egy ilyen lista összeállítása, de itt Erdélyben a kezdeményezés máris kudarcot vallott, mert a nemzeti szempontokat minden szakmai és osztályérdekek fő helyező iparosok nem hajlandóak olyan közös akciót támogatni, mely nem nyújt legalább némi reményt a politikai korifeusokkal való barátkozásokra. Ezen aztán, legalább itt Kolozsváron, teljesen megdőlt a kereskedő-iparos lista és a hűség párt-kortések továbbra is vigádozhatnak a nagy politikai korifeusok árnyékában.

PAPIRUS

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 22.
Telefonszám: 885.

PAPIRUS

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj—Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64—66. Telefonszám 61.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.